

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 339/2022
12.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела убиство на мах у покушају из члана 115. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Андрића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр. 101/2020 од 13.05.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 658/21 од 15.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Андрића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр. 101/2020 од 13.05.2021. године и Апелационог суда у Београду Кж1 658/21 од 15.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К бр. 101/2020 од 13.05.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела убиство на мах у покушају из члана 115. у вези члана 30. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године и 10 месеци, у коју му је урачунато време проведено на задржавању и у притвору од 13.08.2019. године до 31.01.2020. године и од 03.03.2020. године до 29.09.2020. године. На основу члана 67. КЗ, окривљеном није опозвана условна осуда изречена пресудом Првог основног суда у Београду К бр. 1448/19 од 21.11.2019. године којом му је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца са роком проверавања од 1 године. Истом пресудом, окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка, а оштећени је упућен на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 658/21 од 15.11.2021. године, делимично је усвојена жалба Вишег јавног тужиоца у Београду и пресуда Вишег суда у Београду К бр. 101/2020 од 13.05.2021. године преиначена, само у погледу одлуке о трошковима кривичног поступка, тако што је окривљени АА обавезан да накнади трошкове кривичног поступка о чијој ће висини првостепени суд одлучити посебним решењем, док су жалба Вишег јавног тужиоца у Београду у преосталом делу и жалба

браниоца окривљеног АА одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Андрић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати Вишем суду на поновно одлучивање. Стављен је и предлог да се одложи извршење правноснажне пресуде Вишег суда у Београду К 101/2020 и Апелационог суда у Београду Кж1 658/21.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је суд супротно оптужном предлогу утврдио да, у сукобу између окривљеног и оштећеног непосредно пре убадања оштећеног, није дошло до размене удараца песницама у главу између њих, на који начин је оптужба прекорачена на штету окривљеног, односно не постоји објективни идентитет оптужбе и пресуде. По ставу одбране, изостављајући наведену чињеницу у пресуди суд је осудио окривљеног за другачије - теже дело, него што му је оптужбом стављено на терет, будући да из оптужбе произилази да је окривљени прво узвраћао ударце оштећеном песницама па тек онда због немогућности одбијања напада, истог повредио ножем, док је пресудом утврђено да је одмах потегао нож и директним умишљајем покушао да лиши живота оштећеног. Даље се наводи да, у конкретном случају, одбрана сматра да је кривично - правно релевантно у пресуди изостављање овог дела чињеничног описа кривичног дела пре свега због примене института нужне одбране, њеног евентуалног прекорачења и утврђивања врсте умишљаја.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела. Из цитираних законских одредби произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, док закон не захтева и идентитет у погледу правне оцене дела.

По налажењу Врховног касационог суда, побијаном правноснажном пресудом није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни идентитет оптужбе и пресуде, али ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА. Ово, имајући у виду да су битна обележја бића кривичног дела чињенично иста и у диспозитиву оптужног акта тужиоца и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела, датог у оптужном предлогу јавног тужиоца. Суд је изостављајући део навода из диспозитива оптужног акта, који се не односи на битна обележја бића кривичног дела у питању, само ускладио чињенични опис кривичног дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, а која измена није извршена на штету окривљеног, јер окривљени није оглашен кривим за већу криминалну активност и вољу („криминалну количину“), нити је пресуда измењена на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела.

Дакле, како је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја кривичног дела убиство на мах у покушају из члана 115. у вези члана 30. КЗ (за које кривично дело је и подигнут оптужни предлог Вишег јавног тужиоца у Београду Ктo.бр.616/19 од 29.04.2021. године), то су у конкретном случају, неосновани наводи браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче и повреду Законика о кривичном поступку из члана 441. став 4. ЗКП наводима да је пресудом Вишег суда у Београду К бр. 101/2020 окривљени правилно ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка, при чему је суд узео у обзир имовинске прилике окривљеног, те је оценио да би плаћање тих трошкова могло угрозити његову егзистенцију и егзистенцију његове породице, док је Апелациони суд по жалби тужилаштва у погледу одлуке о трошковима преиначио пресуду Вишег суда у Београду тако што је окривљеног обавезао да накнади трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће одлучити првостепени суд посебним решењем. По ставу одбране, Апелациони суд је погрешно закључио да окривљени у тренутку осуде остварује приходе и по основу уговора о делу и по основу уговора о раду, те утврдио да је његов месечни приход у висини од најмање троструког износа просечне зараде у Републици Србији. У вези са изнетим се наводи и да је нетачна тврдња тужилаштва да окривљени зарађује по основу уговора о делу 212.000,00 динара, да је окривљени још на првом рочишту за главни претрес, а пре изношења одбране суду пријавио промену у личним подацима, тако што је додао да тренутно није запослен и да је у завршној речи навео и да је дошло до промене у породичним приликама, да се оженио и добио сина...

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Андрића којима се указује на повреду кривичног закона из члана 441. став 4. ЗКП, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП је прописано да ће суд кад окривљеног огласи кривим, изрећи у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка, док је ставом 4. истог члана прописано да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове

кривичног поступка из члана 261. став 1. тачка 1) до б) и тачка 9) овог законика, као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног и лица која је он дужан да издржава, а ако се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима председник већа, односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Одредбом члана 266. ЗКП, одређено је да је награду и нужне издатке браниоца и пуномоћника оштећеног као тужиоца или приватног тужиоца дужно да плати заступано лице, без обзира ко је по одлуци суда дужан да сноси трошкове кривичног поступка, осим ако по одредбама тог законика награда и нужни издаци браниоца падају на терет буџетских средстава суда, те да ће се, ако је окривљеном постављен бранилац, а плаћањем награде и нужних издатака би било доведено у питање издржавање окривљеног или издржавање лица које је он обавезан да издржава, награда и нужни издаци браниоца исплатити из буџетских средстава суда.

Сходно изнетом, ослобађање окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка уколико су испуњени законски услови из члана 264. став 4. ЗКП и члана 266. ЗКП је, у закону предвиђено само као могућност, те није суд у обавези да окривљеног, у сваком случају ослободи од дужности накнаде трошкова кривичног поступка. Да ли, у конкретном случају, има места ослобађању окривљеног АА од дужности плаћања трошкова кривичног поступка је питање чињеничних утврђења суда, а која не могу бити предмет разматрања Врховног касационог суда у поступку по поднетом захтеву за заштиту законитости.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се истиче повреда кривичног закона из члана 441. став 4. ЗКП.

Из изнетих разлога, на основу члана 491. став 1. ЗКП, Врховни касациони суд је донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председника већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић